

การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น : แนวคิด ประเด็นสำคัญและอนาคตการเลือกตั้ง
ผู้ว่าราชการจังหวัดในประเทศไทย

Decentralization and Local Governance: Concepts, Key Issues, and the Future of
Provincial Governor Elections in Thailand

สุจิตติกา แก้วนาเหนือ

เวชสุวรรณ อาจวิชัย

พระมหาไถยน้อย ญาณเมธี

ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

Suchittika Kaewnanua

Wedsuwan Ardwichai

Phramaha Thainoi Yanamethi

Theeraphat Thinsandee

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus

Email: suchitika2516k@gmail.com

วันที่รับบทความ: 3 กันยายน 2567; วันที่แก้ไขบทความ 9 ธันวาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 11 ธันวาคม 2567

Received: September 3, 2024; Revised: December 9, 2024; Accepted: December 11, 2024

บทคัดย่อ

การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นเป็นหัวข้อที่มีความสำคัญในระบบการบริหารจัดการของประเทศไทย บทความนี้ได้วิเคราะห์แนวคิดพื้นฐานของการกระจายอำนาจในมิติของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนสำรวจโครงสร้างการบริหารปัจจุบันและปัญหาที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าแม้จะมีความพยายามในการกระจายอำนาจ แต่ยังคงมีข้อจำกัดในด้านนโยบายและการบริหารที่ต้องแก้ไข บทความนี้เสนอแนวทางพัฒนาระบบการกระจายอำนาจในอนาคตเพื่อส่งเสริมความเป็นธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่น

บทความนี้ มีวัตถุประสงค์อยู่ 3 ประการคือ 1. เพื่อศึกษาแนวคิดและประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย โดยเน้นที่ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย ประเด็นการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นประเด็นที่กำลังได้รับความสนใจอย่างมากในปัจจุบัน 2. เพื่อศึกษาการใช้สิทธิของประชาชนในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในประเทศไทย 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อผลที่ได้จากการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในประเทศไทย ซึ่งบทความนี้จะนำเสนอการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และพัฒนาการของการกระจายอำนาจ ตลอดจนความท้าทายและโอกาสที่การปกครองท้องถิ่นจะเผชิญในอนาคต โดยเน้นไปที่การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนั้นการเลือกผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นสิ่งที่ดี มีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อ

การเปลี่ยนแปลงประเทศ โดยเปลี่ยนแปลงระบอบประชาธิปไตยจากฐานรากไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยระยะยาวของประเทศ ประเทศไทยมีความพร้อมในการจัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เพราะว่าประเทศไทยมีการเลือกตั้ง อบต. และมีการเลือกตั้ง อบจ. กันมาตั้งหลายครั้งแล้ว ประชาชนมีความรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นอย่างดี

คำสำคัญ : การกระจายอำนาจ; การปกครองท้องถิ่น; ผู้ว่าราชการจังหวัด; การเลือกตั้ง; นโยบายสาธารณะ

Abstract

Decentralization and local governance are critical topics in Thailand's administrative system. This article analyzes the fundamental concepts of decentralization, particularly in the context of electing provincial governors, highlighting the importance of public participation in local development. It examines the current administrative structure and related challenges. The findings indicate that despite efforts to decentralize, policy and administrative limitations persist. This article proposes future strategies to enhance fairness, transparency, and citizen engagement at the local level.

This article has three purposes: 1. To study the important concepts and issues of decentralization and local government in Thailand, focusing on the issues of decentralization and local government in Thailand, the election of provincial governors, which are currently receiving much attention. 2. To study the exercise of people's rights in the election of provincial governors in Thailand 3. To study the public's suggestions on the outcome of the election for the governor of Thailand. This article will present critical analysis on history and Development of decentralization as well as challenges and opportunities for local governments to face in the future, focusing on the election of provincial governors. Therefore, the election of provincial governors is a good thing, necessary and important for changing the country by changing the democratic system from the grassroots to the long-term democratic development of the country. Thailand is ready to organize the election of provincial governors because Thailand has had the election of sub-district administrative organizations (SAOs) and provincial administrative organizations (PAOs) many times already. The people have a good knowledge and understanding of the election.

Keywords: Decentralization; Local Government; Provincial Governor; Election; Public Policy

บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยการบริหารประเทศแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ราชการส่วนกลาง เช่น กระทรวงต่าง ๆ, ราชการส่วนภูมิภาค เช่น จังหวัดและอำเภอ, และราชการส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ราชการส่วนกลางใช้หลักการรวมศูนย์อำนาจ, ราชการส่วนภูมิภาคใช้หลักการแบ่งอำนาจ, และราชการส่วนท้องถิ่นใช้หลักการกระจายอำนาจ การกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น เช่น การเลือกตั้งนายก อบต.

จากบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศไทยในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าประเทศไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จเกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตยเท่าที่ควรจะเป็น เนื่องจากประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง การเลือกตั้งท้องถิ่นยังประสบปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียง ดังคำพูดที่ว่า “เงินไม่มา กาไม่เป็น” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชาชนบางกลุ่มยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย คำว่า “ประชาธิปไตย” ศ.ดร.ธนศวร์ เจริญเมือง, 2566 เขียนไว้ว่า ประเทศไทยมีการปกครองท้องถิ่นอยู่ 4 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) เทศบาล อบต. และรูปแบบพิเศษ เช่น เมืองพัทยา ซึ่งทั้ง 4 รูปแบบล้วนมีอำนาจจำกัด นโยบาย งบประมาณ การออกกฎหมายและบุคลากร การบริหารงานล้วนถูกจำกัดและควบคุมโดยรัฐบาลกลางและส่วนภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นด้านการปกครอง การบริหารเมือง ชนบท และทรัพยากรธรรมชาติ ศาสนา การศึกษา สังคมและศิลปวัฒนธรรม (ศ.ดร.ธนศวร์ เจริญเมือง, 2566) ซึ่งการปกครองท้องถิ่นนั้น ประชาชนสามารถเลือกตั้งและถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้เมื่อมีการทุจริตต่อหน้าที่ ด้วยการลงมติยึดถือเสียงข้างมาก

กล่าวโดยสรุป การกระจายอำนาจในประเทศไทยยังไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่ เนื่องจากมีข้อจำกัดในเชิงนโยบาย โครงสร้างการบริหาร และการจัดสรรทรัพยากร ซึ่งส่งผลให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นมีขอบเขตที่จำกัดและยังไม่ทั่วถึง การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในอนาคตจำเป็นต้องอาศัยการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงบทบาท ความสำคัญ และผลกระทบของการมีส่วนร่วมในกระบวนการนี้

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

หลักการที่ระบุถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองและการตัดสินใจในเรื่องของรัฐ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองรัฐนั้นมาจากประชาชน โดยประชาชนมีสิทธิที่จะเลือกผู้แทนหรือผู้นำที่ต้องการผ่านกระบวนการเลือกตั้งที่เป็นธรรมและโปร่งใส รวมถึงมีสิทธิที่จะกำกับดูแลและตรวจสอบการทำงานของผู้นำที่ได้รับเลือก การปกครองในระบอบนี้ยังเน้นความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียม และความยุติธรรมสำหรับทุกคนในสังคม นอกจากการเลือกตั้งแล้ว แนวคิด

เกี่ยวกับประชาธิปไตยยังรวมถึงหลักการที่เกี่ยวกับการแบ่งแยกอำนาจ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และการรักษาความโปร่งใสของรัฐบาล การแบ่งแยกอำนาจระหว่างฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ ช่วยให้เกิดความสมดุลในการใช้อำนาจและป้องกันการใช้อำนาจเกินควรจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ขณะเดียวกัน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน เช่น เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การรวมตัว และการนับถือศาสนา ก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองที่เคารพในความเป็นมนุษย์ของทุกคน อีกทั้ง แนวคิดประชาธิปไตยยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจที่ส่งผลต่อชีวิตประจำวันของพวกเขา ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสนอนโยบาย และร่วมมือกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม การมีส่วนร่วมนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระบอบประชาธิปไตยมีความยั่งยืนและสามารถปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงในโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังทำให้ประชาชนรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของการปกครองและมีบทบาทในการกำหนดอนาคตของประเทศ

หลักการต่าง ๆ ที่ระบุในข้อความนี้สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. หลักอำนาจอธิปไตยมาจากประชาชน (Popular Sovereignty) แนวคิดนี้ระบุว่าอำนาจในการปกครองประเทศมาจากประชาชนที่เป็นผู้สร้างรัฐ ไม่ใช่จากพระเจ้า ดังนั้นประชาชนจึงมีสิทธิในการกำหนดรูปแบบการปกครองและการเลือกตั้งรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลที่ได้มาจากการเลือกตั้งต้องรับผิดชอบต่อประชาชนและทำงานเพื่อประโยชน์ของพวกเขา การปกครองในระบอบประชาธิปไตยต้องมุ่งหวังให้ประชาชนมีความพอใจและความเชื่อมั่นในระบบการปกครอง
2. หลักการปกครองตนเองของประชาชน (Self-Government) เนื่องจากประชาชนมีจำนวนมากและไม่สามารถเข้ามาดำเนินการปกครองโดยตรงได้ จึงมีการเลือกตั้งตัวแทนที่ดำเนินการปกครองแทน ประชาชนยังมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองและเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองผ่านพรรคการเมือง ซึ่งเป็นวิธีที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ
3. หลักเสียงข้างมากในการตัดสินใจ (Majority Decision) การตัดสินใจในระบอบประชาธิปไตยมักจะอิงตามเสียงข้างมาก ซึ่งสะท้อนเจตจำนงร่วมของประชาชน แต่ในขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงและรักษาผลประโยชน์ของเสียงส่วนน้อยด้วย เพื่อให้การตัดสินใจเป็นที่ยอมรับและเป็นธรรมสำหรับทุกฝ่าย
4. หลักนิติรัฐ (Rule of Law) การปกครองต้องยึดมั่นในกฎหมาย ไม่ให้ความเห็นส่วนตัวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ กฎหมายต้องเป็นตัวชี้้นำในการดำเนินการของรัฐบาลและเป็นพื้นฐานในการปกครอง เพื่อให้มั่นใจว่าทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมาย
5. หลักการยินยอมความเห็นส่วนร่วม (Consensus) การตัดสินใจในระบอบประชาธิปไตยต้องมาจากความเห็นร่วมกันของประชาชน รัฐบาลต้องทำในสิ่งที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่และได้รับความยินยอมจากประชาชน เพื่อให้การปกครองมีความเป็นธรรมและได้รับการสนับสนุนจากประชาชน

6. หลักรัฐบาลที่ดีต้องมีอำนาจจำกัด (Least Government) รัฐบาลต้องมีขอบเขตอำนาจที่ชัดเจน และมีการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ เพื่อป้องกันการใช้อำนาจเกินขอบเขตและรักษาความโปร่งใส
7. หลักความเสมอภาค (Equality) ในระบอบประชาธิปไตย ทุกคนมีความเสมอภาคในทางการเมือง เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้งและการเข้าถึงการศึกษา ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานที่ทุกคนควรได้รับ
8. หลักการใช้เหตุผล (Rationality) การปกครองต้องอิงตามเหตุผลและการอภิปรายที่มีข้อมูลประกอบ เพื่อให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างมีเหตุผลและเป็นธรรม เช่น การอภิปรายในรัฐสภา
9. หลักความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่าง (Right of Dissent and Disobediences) การเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างและการมีสิทธิในการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ไม่ชอบธรรมเป็นสิ่งสำคัญในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งช่วยให้ระบบการปกครองมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้
10. หลักการมองมนุษย์ในแง่ที่ดี (Optimistic) มองว่ามนุษย์มีคุณค่าและสามารถควบคุมตนเองได้ รัฐบาลจึงไม่จำเป็นต้องควบคุมประชาชนมากเกินไป และควรเชื่อมั่นในความสามารถของประชาชนในการตัดสินใจ
11. หลักเสรีภาพ (Liberty) การปกครองในระบอบประชาธิปไตยต้องส่งเสริมเสรีภาพในการแสดงออกและการคิด ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ
12. หลักการความสำคัญของวิธีการ (Means) การปกครองประชาธิปไตยให้ความสำคัญกับวิธีการในการดำเนินการเท่ากับจุดหมายปลายทาง โดยไม่เน้นเพียงแค่ผลลัพธ์สุดท้าย แต่ต้องพิจารณาวิธีการที่มีความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับจากประชาชน (ไพฑูริย์ โพธิ์สว่าง และวิเชียร ต้นศิริ, 2556)

การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น

ความสำคัญของการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นเป็นประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจจากประชาชน เนื่องจากการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจทั้งทางการเมืองและการบริหารงานสู่ส่วนกลางของประเทศได้กลายเป็นอุปสรรคสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ในด้านการพัฒนาประชาธิปไตยเห็นได้ชัดว่า ประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตยระดับชาติ (วุฒิสาร ต้นไซ, 2558) สอดคล้องกับการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นและการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นแนวคิดและเป็นประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจจากประชาชนและเป็นกระแสที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการแบ่งอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐบาลส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามารับผิดชอบภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสาธารณะที่มีผลต่อชีวิตประจำวันของประชาชน เช่น การดูแลสิ่งแวดล้อมและการรักษาความสะอาด เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาในแต่ละพื้นที่ได้อย่างทันเวลา และสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปตามความต้องการของ

ประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ระบบการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยยังเปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง ได้แก่ นายก อบจ./ นายก อบต./นายกเทศมนตรี แต่ผู้บริหารสูงสุดของจังหวัดยังคงเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการแต่งตั้งของกระทรวงมหาดไทย ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นไม่สามารถแสดงบทบาทได้เต็มที่และหลายครั้งถูกควบคุม สั่งการหรือแทรกแซงจากผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง จนกระทบต่อการทำงานเพื่อสนองความต้องการของประชาชน การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ถูกจัดตั้งขึ้นทั่วประเทศ ทั้งในรูปแบบทั่วไปและรูปแบบพิเศษ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ประชาชนสามารถเลือกตั้งและถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ เมื่อมีการทุจริตต่อหน้าที่ (ดาวนภา เกตุทอง,2563) นอกจากนี้ ศ.ดร.ธนศวร์ เจริญเมือง,2566 ยังเขียนไว้ว่า การกระจายอำนาจจะช่วยเพิ่มโอกาสให้พลเมืองใส่ใจในกิจการสาธารณะมากขึ้น สร้างความคุ้นเคยให้ประชาชนในเรื่องเสรีภาพและการใช้ประโยชน์จะส่งสมเพิ่มมากขึ้น เป็นการตรวจสอบและต่อต้านการรวมศูนย์อำนาจรัฐ (ศ.ดร.ธนศวร์ เจริญเมือง,2566) โดย รศ.ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว พูดย้ำอยู่เสมอ คือ ทุกการเปลี่ยนแปลงอาจต้องใช้เวลาและต้องมีที่มาจากการฟังเสียงคนในถิ่นจริง การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประเด็นใหญ่ ทำลาย แหล้มคมและมีความสำคัญต่ออนาคตของประเทศ ในการขับเคลื่อนจะทำให้กลายเป็นแค่เกมการเมืองไม่ได้ จะเสียโอกาสไปไม่ได้อีกแล้ว ในการผลักดันขับเคลื่อนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องขยายแนวร่วมรอบด้านทุกภูมิภาค ทุกจังหวัด ด้วยการเชิญชวนนักวิชาการ นักกิจกรรมทางสังคม แกนนำภาคประชาชนที่ทำงานในประเด็นการกระจายอำนาจหรือเครือข่ายภาคีที่ทำงานด้านชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง รวมทั้ง ผู้คนในสังคมก็ออกมาพูดคุยเรื่องนี้ให้ขยายวงกว้างมากขึ้น เชิญชวนพี่น้องสื่อมวลชนช่วยปลูกกระแสสร้างการตื่นตัวของประชาชน โดยตัวโครงสร้างราชการส่วนภูมิภาค ให้จังหวัดทำหน้าที่รับนโยบายมาปฏิบัติ คำว่ารับนโยบายมาปฏิบัติแปลว่า สร้างเองยาก หัวใจคือ การทำตามหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมีงานประจำเป็นงาน routine ปกติและงานที่ถูกสั่งมาตามนโยบายแต่ละยุค (ถาวรณ ธนาเลิศสมบูรณ์,2565)

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญของพรรคก้าวไกล ซึ่งก็คือ การเลือกผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ทำให้ประเด็นการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด มีการพูดถึงกันในวงกว้างถึงความเป็นไปได้และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ผู้เขียนก็มีความสนใจพิเศษและมองว่า เรื่องนี้เป็นปัญหาใหญ่ของประเทศ เพราะการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองบ้านเมือง ซึ่งนโยบายดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเรื่องใดบ้าง ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ในอนาคตหากมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งจะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดีกว่าระบบเก่าหรือไม่ ซึ่งยังไม่มีผู้ใดให้คำตอบได้ ประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของประเทศไทยอาจจะเกิดขึ้นได้จริงและการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดจะกระทบเศรษฐกิจทั่วประเทศหรือไม่ ซึ่งยังไม่มีผู้ใดให้คำตอบได้เช่นกัน การมีองค์กรที่มีอาณาเขตชัดเจนและความเป็นอิสระในการปกครองและ

บริหารตนเอง โดยมีประชาชนเป็นองค์ประกอบสำคัญ มีอำนาจหน้าที่และรายได้ตามกฎหมาย(โกวิท พวงงาม, 2554)

ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการแต่งตั้งจากส่วนกลาง มักจะถูกโยกย้ายนอกฤดูกาลหรือที่เรียกว่า “ย้ายการเมือง” บางคนอยู่แค่ 1 ปี หรือ 2 ปี ก็ถูกย้าย ทำให้การแก้ปัญหาต่าง ๆ ทำไม่ได้หรือทำไม่ได้ต่อเนื่อง และยังมีผู้ว่าราชการจังหวัดที่เหลือนายราชการไม่มากนัก ย้ายมาเพื่อรอเกษียณ ทำให้การแก้ไขปัญหาใหญ่ๆ หลายนอยางขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังมีการทำงานระหว่างหน่วยงานจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือ อบจ. ที่ทับซ้อนกันทำให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นนโยบายข้อหนึ่งในนโยบายของพรรคก้าวไกล ที่มีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง จนได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วประเทศและจากกระแสการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร ครั้งล่าสุดที่คุณชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ชนะการเลือกตั้ง ยิ่งทำให้กระแสการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด กระแสความต้องการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดต่าง ๆ ยิ่งมาแรงและมีการพูดถึงอย่างกว้างขวาง ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนจะรับรู้ปัญหาและใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่า ตลอดจนประชาชนเข้าถึงได้ง่าย การจัดสรรงบประมาณและการแก้ปัญหาต่าง ๆ จะเกิดความรวดเร็วกว่าผู้ว่าราชการจังหวัดที่แต่งตั้งมาจากส่วนกลาง บ้างก็มองว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดที่แต่งตั้งมาจากส่วนกลางจะทำงานสอดคล้องสนองนโยบายจากส่วนกลางและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ดีกว่าและหากมีการกระจายอำนาจหรือเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เชื่อว่าจะมีการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้น ขั้นตอนที่สำคัญในการขับเคลื่อนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในประเทศไทยคือ การทำประชามติ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน หากประชาชนส่วนใหญ่เห็นชอบ คณะรัฐมนตรีจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรมต่อไป การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของแนวคิดการกระจายอำนาจที่มีความพยายามขับเคลื่อนกันมานานหลายปี แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ หัวใจสำคัญคือ ประเทศไทยต้องสร้างประชาชนให้เติบโตและเข้าใจประชาธิปไตยไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่อาจต้องปรับเปลี่ยนใหม่ การแก้ไขในเชิงกฎหมายและรัฐธรรมนูญและความรู้ความเข้าใจของประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ทั้ง 77 จังหวัด เพราะการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นสิ่งที่ใหม่มาก การกระจายอำนาจการปกครองไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวคิดที่มีรากฐานมายาวนานตั้งแต่เริ่มมีรัฐธรรมนูญ โดยเป็นพื้นฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง (ดาวนภา เกตุทอง, 2563)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเห็นได้ว่าจะต้องมีการจัดทำกฎหมายรองรับเกิดขึ้น เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการ พัฒนาอย่างยั่งยืนรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) มีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลังและการกำกับดูแลองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น(อปท.) ซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน ในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริตและการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ

สุกิจ เจริญรัตนกุล กล่าวถึง สุกิจ เจริญรัตนกุล กล่าวถึง การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นแนวคิดตามปรัชญาประชาธิปไตยที่สวยงาม และผู้ว่าราชการจังหวัดบางคน อาจรู้สึกยินดีที่จะได้รับการปลดทุกข้อออกจากพันธกิจที่แบกรับอยู่ในปัจจุบัน แต่เมื่อคำนึงถึงประโยชน์ของบ้านเมืองแล้ว แนวคิดที่จะให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบถึงความเหมาะสมกับสภาพชีวิตจริงทางการเมืองและสิ่งแวดล้อม ในสังคมไทยปัจจุบันนี้แนวคิดให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในประเทศไทย ปัจจุบันจึงมีโจทย์สำคัญที่ควรไตร่ตรองอย่างรอบคอบใน 3 ประเด็นคือ

1. การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดจะบริสุทธิ์โปร่งใสหรือไม่
2. การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดจะแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์และการฉ้อราษฎร์บังหลวงได้หรือไม่
3. การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดจะทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่าง อปท. กับรัฐบาลกลางได้โดยง่ายหรือไม่ (สุกิจ เจริญรัตนกุล,2529)

แนวคิดเกี่ยวกับที่มาของตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดนี้ มีขึ้นอย่างหลากหลาย แนวคิดหนึ่ง คือ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2540) โดยยกเลิกการบริหารราชการภูมิภาค (ชำนาญ จันทร์เรือง, 2553) เกิดโมเดล “จังหวัดจัดการตนเอง” ให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดโดยตรง “ยุบภูมิภาค” แทนการ “ยุบ อบจ.” มุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก(คมชัดลึก.ออนไลน์.2557) ปัจจุบันอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น “ไม่มีอำนาจและงบประมาณเป็นของตนเอง” การตัดสินใจต่างๆ ล้วนแล้วแต่มาจากศูนย์อำนาจที่อยู่ในส่วนกลาง ซึ่งเป็นปัญหาทำให้ท้องถิ่นต่างๆ ไม่ค่อยเจริญก้าวหน้าเท่าที่ควรจะเป็น การบริหารของผู้ว่าราชการจังหวัดในขณะนี้ เป็น “อุปสรรคต่อการพัฒนาทางด้านการเมืองและการปกครอง ทำให้เกิดความล่าช้าในการบริหารราชการแผ่นดิน”(แนวหน้า.ออนไลน์.2558) อย่างไรก็ตาม รูปแบบการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดโดยตรง “ยุบภูมิภาค” นี้ มีนักวิชาการ และผู้บริหารส่วนราชการ ตลอดจนภาคเอกชนไม่เห็นด้วยเป็นจำนวนมาก เพราะประเทศไทยใช้ระบบการปกครองแบบ รัฐเดี่ยว (Unitary State) เรียกว่า ราชาอาณาจักร(Kingdom) ใช้หลักการรวมอำนาจการปกครอง (Centralization of Administrative Power) ดำรงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของราชอาณาจักรไว้ในประเทศที่ใช้ระบบการปกครองแบบสาธารณรัฐ (Republic) หลายรัฐ ใช้วิธีการตามหลักการ กระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization of Administrative Power) ก็เป็นการกระจายอำนาจ การปกครองในระบบรวมศูนย์ยังคงให้อำนาจการปกครองอยู่ที่รัฐบาลกลางตามหลักวิชารัฐศาสตร์ที่ยึดถือกันโดยทั่วไป การกระจายอำนาจท้องถิ่นมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น ('The Public to Take Part in Administrrating the Locality') แต่ไม่ใช่เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ ('The Public to Take Part in Administrrating the Country') (วันชัย พรหมภา, 2557) สอดคล้องกับการศึกษาของกระทรวงมหาดไทยและข้อกำหนดในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งระบุว่า หากมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดจะ

ทำให้ไม่เป็นไปตามหลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และอาจส่งผลกระทบต่อทางกฎหมาย รวมถึงปัญหาการขาดเอกภาพในการบังคับบัญชาจากรัฐบาลในราชการบริหารส่วนกลางด้วย (กระทรวงมหาดไทย, 2555) จึงควรเปรียบเทียบ ข้อดีข้อเสียของผู้ว่าราชการจังหวัดจากการแต่งตั้งและจากการเลือกตั้งในประเด็นต่างๆ (ไทยคอลมี,ออนไลน์.2557) รูปแบบผู้ว่าราชการจังหวัดและคุณสมบัติของผู้ว่าราชการจังหวัดที่พึงประสงค์ ซึ่งเคยมีการเสนอไว้ (สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2546) คือ เพิ่มอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารราชการจังหวัด กระจายอำนาจ ตลอดจนทรัพยากรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการบริหารราชการแผ่นดินแบบรัฐเดี่ยวของประเทศไทย (ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2548)

สรุป

ผู้เขียนจะมองว่า การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นมีมานานแล้ว และประชาชนส่วนใหญ่ก็ได้มีการเลือกตั้งท้องถิ่นมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล การเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งถือได้ว่าประชาชนได้มีการฝึกฝนการใช้สิทธิเลือกตั้งแบบประชาธิปไตยมาช้านานและถือได้ว่าประชาชนมีความพร้อม ถ้าหากในอนาคตจะมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดได้อย่างบริสุทธิ์และโปร่งใส การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดจะทำให้ประเทศไทยได้รับการแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์และการฉ้อราษฎร์บังหลวงได้ในอดีตที่เคยมีมาได้แน่นอน อีกทั้ง การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดก็จะไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาลกลางได้ แต่จะทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาประเทศไทยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะ การพัฒนาด้านนโยบายสาธารณะต่างๆ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งจะสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านนโยบายสาธารณะได้ทันทั่วถึง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดอาจจะเป็นเรื่องใหม่หลายๆ สำหรับประเทศไทย เพราะแนวคิดนี้ ย่อมหมายถึง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบราชการไทย แต่หากจะมองเทียบเคียงกับกรณีปกครองพิเศษอย่าง การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครก็พบว่า ประเทศไทยได้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดมานานมากพอที่จะปรับเปลี่ยนให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในทุกจังหวัดทั่วประเทศพร้อมๆ กันได้ หรือว่าประเทศไทยจำเป็นต้องมีการนำร่องการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในบางจังหวัดหรือบางพื้นที่ที่ที่มีความพร้อมก่อน ในมุมมองกลับกัน ประเทศไทยสามารถดำเนินการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดได้พร้อมกันทั่วประเทศ เพราะผู้เขียนมองในภาพรวมว่า ประชาชนคนไทยมีความพร้อมในเรื่องประชาธิปไตยและมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และสิทธิทางการเมืองของตนเอง ปัจจุบันประเทศไทยได้มีข้อกฎหมายว่าด้วยการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสในการเลือกผู้นำทางการปกครอง โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัดในกรุงเทพมหานครและมีการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดและมีการเลือกตั้งทั่วประเทศอย่างการเลือกตั้ง ส.ส. ดังนั้น การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการแบ่งปันอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐบาลส่วนกลางและท้องถิ่นให้

สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยช่วยลดภาระของรัฐบาลให้เหลือเฉพาะภารกิจหลัก เช่น การทหารและการต่างประเทศ ทั้งนี้ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนการกระจายอำนาจถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการพัฒนาการกระจายอำนาจในประเทศไทย เพื่อให้กระบวนการนี้บรรลุผลสำเร็จ จำเป็นต้องมีกลไกและมาตรการที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในอนาคต ทั้งนี้ต้องอาศัยความเข้าใจที่สอดคล้องกันและความมุ่งมั่นเชื่อมั่นในปรัชญาและคุณค่าของการกระจายอำนาจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน ซึ่งต้องร่วมมือกันพัฒนาแนวทางการกระจายอำนาจผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและยั่งยืน การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศในอนาคตจะส่งผลให้แต่ละจังหวัดสามารถบริหารจัดการตนเองได้ โดยมีงบประมาณเป็นของตนเองและได้งบประมาณเพิ่มเติมจากรัฐบาล ทำให้มีความคล่องตัวในการพัฒนาพื้นที่แต่ละจังหวัดได้มากยิ่งขึ้นไปอีก ประเด็นที่ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่า ปัญหาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประเด็นปัญหาที่พรรคการเมืองได้นำเสนอในการหาเสียงเลือกตั้งและมีผู้คนหลากหลายอาชีพล้วนให้ความสนใจ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดจึงเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศ เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองบ้านเมือง สิ่งที่น่าคิดก็คือว่า ในระบบภูมิภาคหรือในต่างจังหวัดที่ไม่ใช่กรุงเทพมหานครมีข้อเสียหยาถึงกับต้องเปลี่ยนแปลงหรือไม่ และเมื่อเปลี่ยนแปลงเป็นระบบท้องถิ่นแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งจะแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่าระบบเก่าหรือไม่ ไม่มีผู้ใดให้คำตอบได้ เพราะว่า การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นแนวคิดใหม่ที่ยังไม่ได้นำมาใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนซึ่งถือว่าเป็นผู้ตัดสินใจ จะต้องศึกษาเรื่องนี้ให้ดีว่า การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดมีความจำเป็นและมีความสำคัญกับกระบวนการบริหารประเทศไทยในปัจจุบันอย่างไร หรือถ้าจะเปรียบเทียบผู้ว่าราชการจังหวัดกับ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่มาจากการเลือกตั้ง เทศบาล อบต. และเมืองพัทยา พบว่า นักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งจะให้ความสำคัญกับประชาชน สร้างคุณภาพชีวิตและดูแลประชาชนได้ดีกว่า ดังเช่น กระแสของการเลือกตั้งผู้ว่า กทม. จนเกิดคำถามง่าย ๆ ที่ทำลายโครงสร้างอำนาจรัฐว่า คนกรุงเทพฯเลือกผู้ว่าฯได้ ทำไมคนต่างจังหวัดเลือกผู้ว่าฯไม่ได้

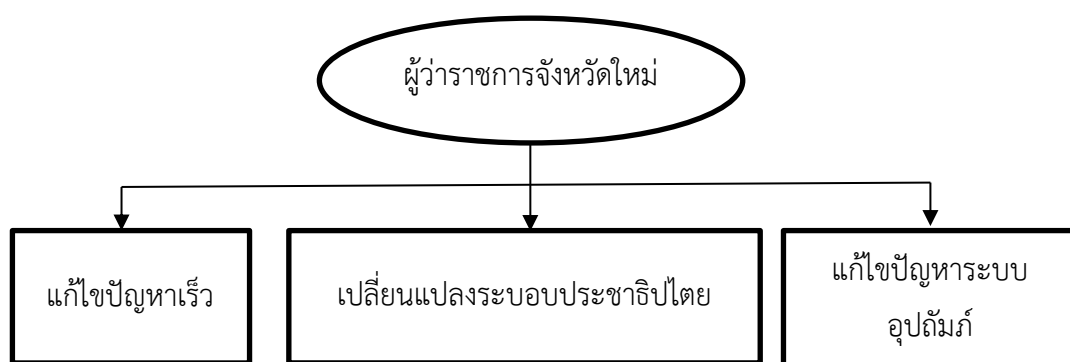
ดังนั้น ผู้เขียนขอสรุปว่า การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นสิ่งที่ดี มีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงประเทศ โดยเปลี่ยนแปลงระบอบประชาธิปไตยจากฐานรากไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยระยะยาวของประเทศ โดยส่วนตัวแล้ว ผู้เขียนมองว่า ประเทศไทยมีความพร้อมในการจัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เพราะว่าประเทศไทยมีการเลือกตั้ง อบต. และมีการเลือกตั้ง อบจ.กันมาตั้งหลายครั้งแล้ว ผู้เขียนเชื่อว่า ประชาชนมีความรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นอย่างดี ทั้งนี้ ผู้เขียนอยากเห็นประเทศไทยมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดแบบค่อยเป็นค่อยไป คือ ให้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดที่มีความพร้อมก่อนและค่อยขยายให้เติบโตไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง เพราะการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ยังเป็นสิ่งที่ใหม่มาก ผู้เขียนอยากเห็นการนำร่องในบางจังหวัดที่มีความพร้อม เช่น จังหวัด ภูเก็ต เชียงใหม่ ชลบุรี นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ขอนแก่น อุดรธานี อุบลราชธานี สงขลาและนครศรีธรรมราช เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ผู้เขียนมองว่ามีความพร้อมด้านรายได้และพื้นที่ ถ้าดำเนินการ

เลือกตั้งแล้วก็ให้ถอดบทเรียน โดยทดลองทำการเลือกตั้งผู้ว่าฯ 1 ปีพร้อมจัดถรณ์รงค์ให้ข้อมูลและความรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการจัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดนาร่องจะทำให้คนในจังหวัดใกล้เคียงมีความตื่นตัวและกระตือรือร้นเรื่องการเมืองโดยอัตโนมัติ ส่วนรูปแบบการเลือกตั้งก็ให้ดำเนินการคล้ายๆ กับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือจะให้แต่ละจังหวัดออกแบบการเลือกตั้งเองว่าต้องการแบบไหน โดยการเลือกคนที่มีความรู้เป็นตัวแทนแต่ละอำเภอเข้ามาประชุมร่วมกันในระดับจังหวัด เพื่อกำหนดรูปแบบการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เหตุผลที่ผู้เขียนเสนอให้แต่ละจังหวัดออกแบบการเลือกตั้งผู้ว่าฯเอง เนื่องจากปัจจุบัน ประเทศไทยเราวางระบบการปกครองท้องถิ่นไว้แบบเดียวกัน แต่ในหลักความเป็นจริงแล้ว แต่ละพื้นที่แต่ละจังหวัดจะใช้การปกครองท้องถิ่นแบบเดียวกันไม่ได้ เพราะความแตกต่างที่มีอยู่แล้วจากรากเหง้าทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ ความแตกต่างของบริบทชุมชน ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของคนแต่ละจังหวัดไม่เหมือนกัน ความแตกต่างด้านแนวคิดและค่านิยม ซึ่งแต่ละชุมชนล้วนแตกต่างกัน

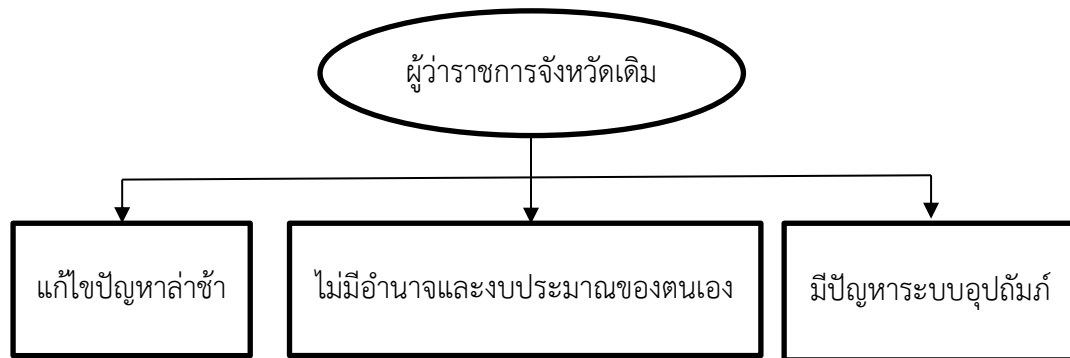
แนวคิดให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ย่อมหมายถึง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบราชการไทยให้เหลือเพียงราชการส่วนกลางกับราชการส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ซึ่งผู้เขียนบทความนี้ มีความเห็นส่วนตัวว่าควรเป็นเรื่องของอนาคตที่ไม่ไกลมากนักในการรอคอยการเติบโตของวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่ และผู้เขียนก็คาดหวังว่าจะให้เกิดมืองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้วย

องค์ความรู้ใหม่

ผู้เขียนหวังว่า บทความนี้จะช่วยเสริมสร้างให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด โดยการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดใหม่ที่มาจากการเลือกตั้ง กับ ผู้ว่าราชการจังหวัดเดิมที่มาจากการแต่งตั้ง ดังนี้

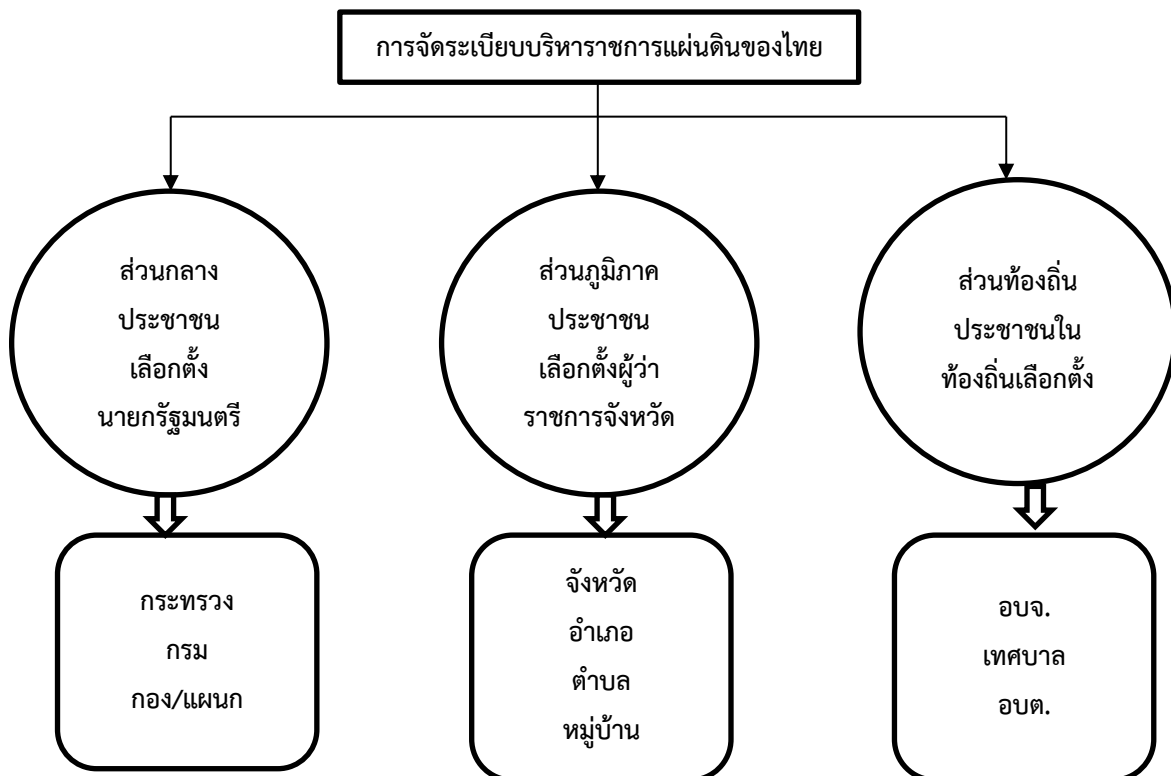

แผนภาพที่ 1 รูปแบบผู้ว่าราชการแบบใหม่

แผนภาพที่ 2 รูปแบบผู้ว่าราชการแบบเดิม

ผู้เขียนขอนำเสนอการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของไทย ดังนี้

แผนภาพที่ 3 จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินใหม่

กล่าวคือ การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทยควรมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการของประชาชนในการมีส่วนร่วมที่มากขึ้นในการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การเปลี่ยนแปลงที่เสนอเพื่อให้ผู้ว่าราชการสามารถบริหารจัดการได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมแก้ไขปัญหาระบบเก่าที่มีอุปสรรค เช่น การพึ่งพาระบบ

อุปถัมภ์และความล่าช้าในการตัดสินใจ โดยเน้นความโปร่งใสและการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในกรอบประชาธิปไตยที่ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย.(2555). **หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความรู้ความสามารถ ที่ต้องการ และคุณสมบัติของตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด.**สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2567 จาก http://www.personnel.moi.go.th/work/work2/examiner/pong/pong_02.doc.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2554). การกระจายอำนาจการปกครอง. **วารสารการเมืองและการบริหารท้องถิ่น**, 12(1), 45-67.
- ธนศวรร์ เจริญเมือง.(2566a). **การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น Decentralization.** เชียงใหม่: ศูนย์สร้างสรรค์ เมืองเชียงใหม่.
- ธนศวรร์ เจริญเมือง. (2566b). **ผู้ว่าฯเลือกตั้ง โดยประชาชน The Governor by People's Election.** เชียงใหม่: ศูนย์สร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่.
- ดาวนภา เกตุทอง.(2563). การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น. **วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์**,3(2),46-57.
- ไพฑูรย์ โพธิสว่าง และวิเชียร ต้นศิริ.(2556). **ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้นำทางการเมืองของประเทศไทย.** ใน รายงานการวิจัย. ชลบุรี:มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภิรมย์พร ไชยยนต์. (2557). **การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น: ศึกษากรณีการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในระดับจังหวัด.** วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นิติศาสตร์.กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (6 เมษายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก, หน้า 19-20, 67-70.**
- ลิขิต อีระเวคิน.(2549). **หลักการประชาธิปไตย 12 ประการ ที่นักการเมืองต้องเข้าใจและยึดถือ.**สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2567 จาก <https://mgronline.com/daily/detail/9490000055325>.
- วุฒิสาร ตันไชย.(2558). **การกระจายอำนาจรัฐเพื่อการยกระดับประชาธิปไตยและสร้างความเป็นธรรม.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- สุกิจ เจริญรัตนกุล (บก.). (2529). **การเมือง-การบริหารราชการไทย: รวมบทความนักวิชาการต่างประเทศ ภาค 1 - ภาค 6.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2564). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. พิมพ์ครั้งที่ 4.** กรุงเทพฯ : สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.